

Oglasi, pripisani itd.
iskaju i računaju se na temelju
običajnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašit
taju se naputnicom ili polo-
nicom pošt. štedionice u Beču
na administraciju lista u Pulu.

Kod narudbe valja točno oz-
načiti ime, prezime i najbližu
poštu predbrojnika.

Iko list na vrijeme ne prim-
neka to javi odpravnictvu u
stvorenom pismu, za koji se
ve plaća poštarina, ako se iz-
vana napiše „Reklamacija“.

Ekavog računa br. 84749

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasta malo stvari, u noslogu svo poljvari“. Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o
podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju.
epodpisani ne tiskaju.
nepriznati ne primaju.
Predplata za poštarinom stoji
10 K u obće, na godinu
5 K za sefjake, i 250 K
ili K 5—, odn. K 250 na
pol godine
Izvan carvine više poštarina
Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., za
stali 20 h., koli u Puli. toli
izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se
u „Tiskari J. Krmpotić i dr.“
(Via Sissano), kamo neka se
naslovljuju sva pisma i pred-
plate.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12)

Istarski sabor.

U Kopru, 4. novembra 1904.

XV. sjednica.

(Svršetak.)

Daljnji formalni razlog stoji u tom, što ovom predlogu nije dana prava forma, u kojoj bi mogao biti prihvaćen. Radi se o velikom, eventualno brojnom obtečenju pokrajine, koje bi moglo nastati, radi se o izdaju novih zadužnica, koje stoje pod garancijom pokrajine, dakle sve stvari veoma važne i zamašne, koje treba svesti u oblik zakona, a ne u oblik običnog zaključka sabora.

Već sam drugom zgodom spomenuo, da su i manje znatne promjene u kreditnom zavodu bile učinjene u formi zakona i to spomenuto sam u tom pogledu znak od 13. marta 1886. br. 7., od 9. aprila 1894. br. 10. i od 14. maja 1902. br. 25. t. j. u novije vrijeme i u zadnjih 20. godina praksa je naša zakonodavna takva, da se stvari veće važnosti stavlja u potpunom formu zak. osnove. Nije to običaj samo u ovom saboru, nego tu praksu sliede i ostali pokrajinski sabori, pa se pozivam na najbliži sabor Goričke, koji je, kad se je radilo o razdiobi zemljišta jedne občine, koje cijelo nije vrijedilo 5—6 tisuća forinta, učinilo to u formi zakona.

Nemože se valjano prigovoriti ovoj našoj tvrdnji time, da se reče, da će svejedno ići Njg. Veličanstvu na potvrdu i obični zaključak. To je istina, ali samo u formi zaključka, a ne u formi zak. osnove, a u tom je velika razlika, jer i vladini organi, centralne oblasti vlade, ministarstva, i sama kruna sigurno će mnogo veću važnost dati volji zakonodavstva, koja je stavljena u formi zakona, pa će također sigurno i mnogo više paziti, da nepotvrde što bi moglo biti na štetu jednog dijela pokrajine ili jedne narodnosti. Za to mi smatramo to ne samo formalnim razlogom,

nego i vrlo teškim, radi kojega nemožemo glasovati za ovaj preglog u obliku u kojem je postavljen. —

Da ogromna razlika između toga, da bi se jedan zavod biovač putem samog zaključka sabora, ili u formi zakona, dokazati da iz samog predloga, koji je dan u razpravu.

U točki 8. predloga rečeno je (čita): „Si autorizza la Giunta Provinciale di concretare d' accordo coll' i. r. Governo, senza ripetere un nuovo deliberato della Dieta, tutte quelle modificazioni di singole disposizioni dello statuto, che l' i. r. Governo dichiarasse per avventura necessarie, in quanto tali modificazioni non stiano in contraddizione colle massime fondamentali dello statuto stesso“.

Tu se dakle daje eksekutivi moć, da promjeni znamenito — a kadgod može jedna riječ biti promjena stvari sump — stvar, koju će sabor eventualno zaključiti, da ju promjeni eventualno i mnogo znamenitije, nego bi to i sabor kod ponovnog razpravljanja htio ili mogao učiniti. Dođim, ako stvar predstavlja kao zak. osnovu, to onda ima posve drugi oblik. U zak. osnovi nemože biti više predviđenih takvih promjena koje bi eventualno zasjecale u bitnost same stvari, nego bi morale ustanove zakonske biti — da rečem — konačne. — Za to, kako kažem, ova stvar morala bi biti predložena u obliku zak. osnove, pa već sam taj razlog držimo mi s ove strane visoke kuće posve dovoljnim da svi predlozi u obliku, u kojemu će biti od većine prihvaćeni, nebudu potvrđeni od drugog faktora zakonodavstva, naime od Njg. Veličanstva. A to napokon nije ni potrebno, jer mislim, da smo mi s ove strane vis. kuće toga mnijenja da se ovako zamašne stvari za pokrajinu u naših okolnostih, gdje saborska većina i sab. predsjedništvo stoji na poznatom stanovištu prema drugom dijelu vis. kuće i prema zastupnikom velike većine pučanstva

poljvine, — da se takove stvari mogu i nije pravo, da se stvaraju tako reći preko noći i intervencijom samo jednog dijela pokrajine putem njezinih zastupnika. Iz svih tih razloga prisiljeni smo proti ovoj osnovi glasovati, a za dokaz, da ju možda nećemo za uvijek pokopati, nego da smo voljni sudjelovati pri raspravi iste, dok bude zato shodnije doba i ako bude podnesena u obliku, koji se zahtjeva, častim se postaviti sljedeći predlog (čita): „Vrhu izvješća polit. gospodarskog odbora glede osnivanja jednoga pokrajinskoga zavoda za vjeresiju občinam, prelazi se sada na dnevni red, pozivajući saborsko predsjedništvo, da to izvješće i predlog zem. odbora uruči ovom posljednjemu u svrhu, da ga dublje prouči, te u svoje doba podnese ovom saboru, i to u obliku zakonske osnove, pošto se ovako znamenit pokrajinski zavod može osnovati samo u obliku zakona a ne u obliku jednostavnog saborskog zaključka“.

Obzirom na tako znamenitu stvar nadam se, da će velič. gosp. predsjednik barem ovo razumjeti hrvatski.

Predsjednik se neobazira na taj predlog.

Prešni predlog zast. Bartolia.

Zast. Bartoli stavi i obrazloži u kratko svoj predlog idući za tim, da sabor prosvjeduje proti poznatim događajem u inomostu, gdje da su Niemci dirjački napali talijanske djake. Prešnost je prihvaćena a zatim i sam predlog. (Saborska većina kanila je uz prosvjed proti rečenim događajem zahtijevali i talijansko sveučilište u Trstu, nu pošto nije mogla dobiti većine za prešnost drugog dijela predloga, izpustila je zahtjev o sveučilištu.

Lošinjski župnik.

Zast. Bennati interpelira c. k. vladu kako je mogla potvrditi imenovanje župnika u Malom Lošinju i da li će poduzeti korake da se to „protuzakonito“ imenovanje ukine?

Tim je iscrpljen dnevni red i buduća sjednica uređena je za sutra u 9 $\frac{1}{2}$ u jutro.

XVI. sjednica.

5. novembra 1904.

Prisutni: predsjednik Rizzi; vlad. zastupnik A. Fabiani; 24 zastupnika. Predsjednik otvori sjednicu poslije 10 sati. Zapisnik posljednje sjednice odobri se bez primjetbe.

Priobćenja.

Predsjednik priobći:

1. da je stigla na sabor molba občine Piran za podporu za gradnju električnog tramvaja između Pirana i željezničke postaje sv. Lucija.
2. da je podijeljeno zastupnikom izvješće o osnovi za uvođenje posebne takse na vino u občinama Veli i Mali Lošinj.

Zem. zavod za obćinske zajmove

(Podrobna razprava)

Kod § 26. reče zast. Laginja: Visoki sabore! G. izviestitelj čitao je § 26. po predlogu odbora, ali bez stavke (čita): „Spelta al petente però il diritto di ricorso alla Giunta provinciale“.

Ja bi želio znati, da li je to navlas izpušteno, ili ima ostati također ona ustanova, koja se čini veoma znamenita, jer mislim, da bi občina ili druga koja korporacija, kojoj nebi ravnateljstvo zavoda dozvolilo zajam, morala imati pravo utoka na zem. odbor. Molio bi dakle g. izviestitelja, da ima dobru izjaviti, da li je to navlas izpušteno ili ima ostati kako glasi u § 26.

Predsjednik se neobazira na taj upit.

Zast. Laginja: Hvala lipa gosp. predsjedniče!

Kod § 36 uze riječ zast. Laginja: Visoki sabore! Pod imenom „provincija“ razumjevamo obćino posebno Istru, posebno Trst i posebno Goričku, koje sve skupa čine, kako znamo, političku provinciju „Primorje“. Budući da naša provin-

PODLISTAK.

PROSLOV,

sastavljen od gosp. VIKTORA CARA EMINA, što ga je na koncertu u Zagrebu na korist naše „Družbe“ izrekla gdje Ružička-Strozzi.

Na hridini stojim zavičaja moga. Do nogu mi more: sad se spušta, sad se opet diže, kao da hoće, nešto da mi kaže. Noć je. S dalekih se strana zvijezde toče u more. One se same predavaju nemirnim valićima, a tuali se valići u nestaškoj igri razmeću njima. Toče se zvijezde, a meni se sklapaju vedje. Od nekud doletjela ptica i taunim mi se krilom dotakla čela. Pa opet nekud odprnhula ptica, a s njom se i moja izgubila svies. I više ne vidjem ništa van saine opustjelo more. I gledam ga, kako se spušta i opet k meni diže. Tada se odjednom smirilo more: lepa se moja zemlja u njem ogledala sva. Razabrala se u njem glavica Učke, krašna zaledja tajanstvenih uvala, lovorje i masline, sela i kućerici — sve, sve. Ali lovotju se i maslinama sagnule grane. Gluha su sela,

kućerici pusti — tugom odiše zavičaj moj. Ni ljudi ne vidim — naših ne vidim ljudi! Sve onemilo: Drage i uvale, polja i klanci. — Tek uzdah čujem, težak uzdah, od kojega drheu zelene grančice okolnih maslina. A moji ljudi, moji istarski ljudi stoje bliedi, bez daha slušaju strašne, odsudne riječi. Samo starac jedan pognut i sied stupi iz povorke pa na go kamen spusti suha koljena svoja. Ruke sklopi a pogled upire o visoku glavicu Velebita gordog. Moli starac... Niemu je molitva njegova. Ali u zastrim, ugasim očima njegovim vidi se, da je to vapaj satrie duše, posljednji vapaj odlasjenj braći — krajnja molitva za očuvanje dragoga hrvatskoga imena i slova. Tiho je sve. I drugi žalobno popadali na koljena. Sklopili ruke a oči podigli spram glavice Velebita gordog. Jedan se izvio šapat iz dubine slomljenih srdaca onih: Spasite nam Istru našu! — — —

Tu mi se razklopile vedje i ja vidjeh, da stojim na tvrdj hridini zavičaja moga. Noć je. S dalekih se strana toče zvijezde u more. Mali se valići u nestaškoj igri razmeću njima i zvijezde se u vodi okreću — okreću — kao i oči, što hoće da proplaču... Moje su misli dotle letjele k materij zemlji s vapajem duše i srca moga: — Spasite nam Istru našu i Vašu!

— — —

A sunce gasne — i pjesma gasne a gubi se i uzdah, od kojega drheu zelene grančice okolnih maslina. Pobjednici stali: Dno duboka mora odjekuje gromkim glasovima njihovim, kojima nameću gospodstvo svoje. A moji ljudi, moji istarski ljudi stoje bliedi, bez daha slušaju strašne, odsudne riječi. Samo starac jedan pognut i sied stupi iz povorke pa na go kamen spusti suha koljena svoja. Ruke sklopi a pogled upire o visoku glavicu Velebita gordog. Moli starac... Niemu je molitva njegova. Ali u zastrim, ugasim očima njegovim vidi se, da je to vapaj satrie duše, posljednji vapaj odlasjenj braći — krajnja molitva za očuvanje dragoga hrvatskoga imena i slova. Tiho je sve. I drugi žalobno popadali na koljena. Sklopili ruke a oči podigli spram glavice Velebita gordog. Jedan se izvio šapat iz dubine slomljenih srdaca onih: Spasite nam Istru našu! — — —

Tu mi se razklopile vedje i ja vidjeh, da stojim na tvrdj hridini zavičaja moga. Noć je. S dalekih se strana toče zvijezde u more. Mali se valići u nestaškoj igri razmeću njima i zvijezde se u vodi okreću — okreću — kao i oči, što hoće da proplaču... Moje su misli dotle letjele k materij zemlji s vapajem duše i srca moga: — Spasite nam Istru našu i Vašu!

Svojoj miloj babi

DUMI SPAROŽIĆ rođ. VITEZIĆ

(umrla u Vrbanju dne 12. I. 1905.)

Još mi vrole suze mutne rose zjene
Sa teška gubitka mila prajuka,
Kad mi za njim ote nenadano ode
Njemu mila seka, meni draga baka.
Jedna ih je ljubav darovala svietu,
Jedna su ih prsa dojjiljom bila,
Jedne su ih zanke cjelovile ustne,
Jedna im je malim popjevala vila.

I kada im sudba razkrižala pute,
Te pregruše žurom dosudjenu zvanju,
Mimo raznih briga ostala im viekom
Otvorena srca bratskom milovanju.

Sudba dosudila — neumolna Parka
Crnom svojom kosom srce bratu sjekne,
Sa udaru njena bratski puče lanac,
Uz bratovo srce i s-tine jekne.

Vječna ih je ljubav darovala svietu,
U ljubavi svetjoi provodili dane,
Ljubav nek im vječna, što ih svietu uze,
U svom carstvu združila duše milovane!

Čunski

pop Frane.

cija, za koju se ovaj zavod ustanovljuje, ako ga Njegov. Veličanstvo potvrdi, nema službenih novina, u kojima bi se javne stvari oglašavale, ne bi htio, da nastane kakav nesporazumak za buduće, pak pošto obстоje za Primorje austro-ilirsko službene novine, predložio bi, da se predlog zast. Chersicha promjeni tako, da na mjesto besjede „provincija“ dodje odgovarajuća besjeda „austro-ilirsko Primorje“.

Predsjednik se ne obazire ni na taj predlog.

Kod slijedećeg paragrafa, koji govori o tekstu obligacija, reče zast. Laginja: Ja sam se javio za rječ jedino za to, da konstantiram, da sam gledao dodatka dra. Kersicha k § 36. ove osnove učinio daljnji jedan dodatak, kojeg je g. predsjednik saborski posve ignorirao; proti tomu postupku moram da prosvjedujem. Iza toga prihvati većina čitavu osnovu u podrobnoj razpravi i konačno odnosnu rezoluciju u II. čitanju.

Dobava istarskog vina za austrijsku ratnu mornaricu.

Zast. Kampare obrazložio odnosni svoj predlog kako slijedi:

Visoki sabore! Moram najprije prosvjedovati, što je g. predsjednik dao svoj predlog samo u talijanskom prevodu pred vis. ovaj sabor.

Prelazim sada na obrazloženje mog predloga. Istina je, da je veoma teško dobavljati velike mase živežnih potreba za tako ogromne mase ljudi, kao što je vojska. Nije dakle čudo, da su vojna ministarstva bila u prešnim slučajevima vezana na velike trgovce. U našoj su pokrajini imena dobavljača veoma riedka. To bijahu većinom tuđi dobavljači za c. kr. vojsku, pa su se kod toga silno obogaćili i postali prvi milijunaši. C. kr. vojno ministarstvo davalo je i mnogo pogodnosti takovim dobavljačima, koji pak nisu imali druge skrbi, nego da se brinu za svoj žep, a ne za dobrotu svih potreba c. kr. vojske. Takovi su dobavljači gledali najprije za svoj žep, a vidimo takove ljude i danas u Abrahamovim slojevima, koji se kod tih posala silno obogaćuju — mnogo puta na veliku štetu vojske. Znamo, da je naša vojska morala prigodom okupacije silno trpjeti usljed dobave brašna, jer su to imali u rukama 4 židova, koji su samo gledali, da obrade svoj žep. Sad bi reći, da je stvar krenula na bolje, osobito u zadnjih 10 godina, odkako se u srednjoj Evropi razvilo zadržništvo, te se razne zadruge brinu, da one neposredno dobavljaju konsumentom zemaljske proizvode. Zadržništvo nije još posve razvilo u Austriji, kako bi to moglo biti, ali to nije krivnja njihova, nego je krivo to, što ljudstvo nije još dosta poučeno o koristi zadruga, krivnja je na onima, koji nam krute škole, koji su protivnici toga, da se naš narod na gospodarskom polju može razvijati. Uz to kod nas manjka srednji stalež, koji bi bio posrednikom između voditelja naroda i ljudstva. Taj pak srednji stalež pozvan je, da riješi socijalni problem i da potpuno pripravi neodvisnost od kapitalizma.

Već pred mnogo godina počele su tužbe na c. kr. vojno ministarstvo u delegacijah, da se ono ne obazire na domaće obrtne zadruge i poduzeća kod dobave za c. kr. vojsku. Posebno se je to zahtijevalo u Českoj i Gornjoj Austriji, te je vojno ministarstvo pokušalo, da uzme dobavu i od manjih obrtnika i od zadruga. Vlada je onda iz vlastitog izkustva vidila, da je to dobro, što se obratila neposredno na zadruge i za to je ministarstvo prije kratkog vremena u svojem odpisu od 13. aprila 1904. priznalo neke polakšice i obećalo, da će sve potrebno riješiti u najkraćem vremenu. C. kr. ministarstvo rata (ukodjer je zamolio ministra poljodjelstva, da mu ide na ruku s primjerenom odlukom, i da upliva time, da pozove c. kr. oblasti, da istinito izveštaju o zadrugah, o njihovom stanju i o njihovim proizvodima. Taj ukaz ministarstva rata ima u tom obziru veoma

znemaitu točku, koja daje direktivu, kako se ima u buduće dobavljati sve potrebe za vojsku. Točka 3. spomenutog ukaza govori, da se ima od sada unaprije vršiti dobave živeža samo kod proizvođača, a tek u slučajevih, gdje bi to nemoguće bilo, da se ima obrnuti na dobavljače, a ako bi se koji proizvođač bavio jednako dobavom tuđih proizvoda, da se ima staviti izvan konkurencije. — Svim pako ponudama, koje budu stavile zadruge, imade se dodati, da li su ti proizvođači vlastnici zemljišta ili su samo najamnici; da li su sami proizvođači i da li su članovi zadruga; o onih koji nisu članovi zadruga, mora dati takovo izvešće c. k. poglavarstvo, a važno je, ako ponudu stavi obćina ili zadruga, da netreba nikakva izveštaja.

Znamo, da su se u delegacijah čule pritužbe na mornaricu u Puli, da dobavlja vino, koje nije dobro. U zadnje doba neka tvrdka pod imenom Vassili daje svoje vino pod imenom „Tipo di Pola“ vino, koje je naraslo u magazinih u Trstu u novoj luci. Ta tvrdka ima u magazinih vinograde, kako je to već prije spomenuo poštovanost Davanzo. — Vino koje dobiva mornarica u Puli, nije još ni sada čisto akoprem je ljunsko. Kemička je analiza doduše rekla, da ne može naći ništa, što bi bilo škodljivo, ali uvidju se ipak da vino nije naravno. Obzirom pak na to, da imamo u Istri vinogradarske zadruge, i da se može vino neposredno kod njih naručiti, i jer smo mišljali, da bi naši ljudi, koji služe kod mornarice ipak zaslužili da piju svoje domaće vino, (Zast. Mandić: Oni piju malo!) slobodan sam staviti svoj predlog, da se kod dobave ima obručati izravno na naše zadruge. (Pročita odnosni predlog kojim se poziva c. k. vlada, da bi se u buduće služila c. k. mornarica kod dobave potrebitih količina vina, kod domaćih proizvođača ili kod vinarskih zadruga.)

Zast. Davanzo podupre taj predlog. Predsjednik ga pročita u talijanskom prevodu i zatim ga sabor prihvati skoro jednoglasno.

Školski poslovi.

Zast. Campitelli obrazložio svoj predlog idući za tim:

1. da se povrati sjedište zem. školskoga vieća u Poreču;
2. da budu c. k. kotarski školski nadzornici stalno imenovani na teret države;
3. da se otvori nedjelne i večernje tečajevе za odrasle tamo, gdje postoje pučke škole. Taj se predlog upućuje škol. odboru.

Taksa na vino u Malom i Velom Lošinj.

Obavi se prvo čitanje osnove o uvedenju neodvisne takse na vino za obćine Mali i Veliki Lošinj.

Osnova se upućuje polit. ekonomskom odboru.

Djelovanje agrarnog zavoda.

Izveštaj o djelovanju agrarnog odbora za god. 1903. pri na većina bez razprave.

Treće čitanje osnove o uređenju zemaljskih ureda.

Zast. Chersich stavi izpravke k nekijim paragrafom osnove.

Zast. D. Trinajstić reče na to: Na predlog postavljen od poštovanog predgovornika mislim, da nismo ovlašteni, da ga razpravljamo, jer polag § 34. pravilnika ne mogu se u III. čitanju razpravljati dodatci ili izpravljati, a to su u istinu dodatci, koje — ako uzmemo u razpravu, dolazimo u sukob s pravilnikom.

Većina prihvati osnovu u III. čitanju.

Treće čitanje osnova.

Prihvaćene su u trećem čitanju slijedeće osnove:

1. Promjena statuta zem. kreditnog zavoda;
2. promjena plaće privremenih učitelja i postojećih ustanova o dozvoli udaje učitelja;

8. o novom uređenju mirovina pučkih učitelja.

4. o preustroju mirovinske zaklade pučkih učitelja.

Željeznica Matulje-Opatija-Lovran.

Pročitao je izvještaj zem. odbora o molbi poduzetnika za podporu kod gradnje željeznice Matulje-Opatija-Lovran. Izvještaj se upućuje financ. odboru. Tim bijaše iscrpljen dnevni red i zaključena sjednica.

Nedostojna igra sa narodom.

(Posije za prehranu marve.)

Zemaljsko kulturno vieće u Poreču svojom okružnicom od 9. decembra 1904. br. 1369. saobćilo je obć. glavarstvima, gospodarskim zadrugama i ostalim gospodar. društvima, da je ministarstvo poljodjelstva u sporazumu sa onim rata odlučilo, da će kmetovom — gospodarom blaga, obzirom na proslodolagiju sušu i oskudicu krme, dati iz erarskih mlina posija za prehranu blaga uz cianu od K 5-20 po kvintalu, te uz naknadu malenog troška za prenos vreća i posija iz skladišta do željeznice.

Pozivlje se ujedno, da se naručbe imaju obaviti do 22. decembra 1904. i da naručitelji imaju položiti K 2 po svakom naručenom kvintalu posija, kao jamčevinu (kaparu).

U toj okružnici nema spomena do koje količine može pojedinac ili cijeli jedan kraj naručiti posija, već se jedino pozivlje stanovništvo dotičnog kraja, da li je voljno nabaviti ponudjenu vrst posija i koliko.

Dotični uredi oglašili su sadržaj te okružnice, a narod videć povoljnu cianu posija prihvatio je tu ponudu objuče.

Nadosla je navala naručba, koje su se imale obaviti u posljednja tri četiri dana.

Tako je n. pr. u obćini Kastav u zadnja tri dana bilo naručeno 5522 q posija od preko 1325 naručitelja.

Isto vieće dopisom od 22. decembra 1904., dakle već danom kad se je zaključila naručba posija, saobćuje obćinama i zadrugama, da neće biti moguće dobiti naručene količine posija, već samo daleko manja mjera. — Dno 30. istog mjeseca saobćuje, da će posije biti sa 80% čistih posija i sa 20% tare, što će biti u posebnih vrećah i za naručitelji obavezani uzeti taru prema naručenim posijama, te da isto vieće ne preuzimlje na sebe nikakve odgovornosti bilo za količinu, bilo za vrstnoću posija. Končno dopisom od 10. janara 1905. priobćuje, da će naručitelji dobiti samo maleni dio od naručenih posija, tako n. pr. da će obćina Kastav dobiti samo 379 i po kvintala posija od naručenih 5522. Nadalje, da će naručitelji morat platiti vozarinu, koja će kasnije biti povraćena, da moraju vreće odmah vratiti ili ih kupiti uz cianu od 60 hel. odnosno od K 151.

Baš divno! Što dalje, sve više novih obveza i zahtjeva. Pak napokon zašto? Skoro za ništa. Koliko hoda, dangube, pi-sarije... pak sve uzalud. Sad opet izgubi po dana da ideš povući položenu jamčevinu. Opravdana je ogorčenost naroda u tom poslu, jer su bud u Beču bud u Poreču mogli unaprije opredieliti, koju najveću količinu moći će dobiti jedna pokrajina odnosno pojedini kraj. Nu pošto se toga nije znalo, primalo se je naručbe, a sad vraćaj sabrani novac. Lahko je to učiniti gdje je obćina na okupu, ali u Kastavčini imade naruč telja, koji su odatljeni od siela obćine za puna tri sata hoda. Narod je ovdje potreban krme za prehranu blaga, kojeg imade prema drugim obćinama razmjerno mnogo više, pak je htio tom ponudom stogod si pomoći, ali ovde ostao je prevaren. Izvrgnut je dapače ruglu. — Bili će još, da će koji nerazumno napadati na obćinu ili zadrugu, nu ove nemaju u tom nikakve krivnje.

Svi naručitelji ne mogu dobiti naručenih posija, već će se po jedan ili dva kvintala moći dati samo siromašnijim kmetovom, pak je s toga većini slobodno doći na obćinu dignuti položenu kaparu. I ovu komediju sa narodom uzimmo do znanja, ta naučni smo već odavna, da nas nije led od tamo, odkud bi nas imalo grijati okriepljujuće sunce.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 24. janara 1905.

Danas imala je zastupnička kuća prvu sjednicu ove godine, pred punom kućom, svimi ministri, i natlačenimi galerijami. Sjednica bila je posve kratka, trajala je kakve pol ure.

Predsjednik kuće grof Vetter spomenuv, da je sazvao sjednicu uslijed previšnje odluke i uzitvrd dovoljan broj zastupnika, otvorio je sjednicu. Spomenuo se je toplimi riječmi preminulih zastupnika Poljaka Eugena Abrahamovića i Čeha Sehnala. Novoizabrani zastupnici položili su svečano obećanje, medju njimi i Tršćanski Scaramanga, nešto posve malenoga i drobnoga.

Predsjednik je nadalje priobćio pismo bivšega ministra predsjednika od 31. decembra 1904., kojim je javio da je dignut sa mjesta ministra-predsjednika i upravitelja ministarstva unutarnjih poslova i pravosudja; te da je imenovan novi ministar predsjednik barun Gautsch, novi ministar unutarnjih poslova grof Bylandt-Reidt, i novi upravitelj ministarstva pravosudja odjelni predstojnik Klein.

Za tim je dao zamoljenu rječ novom ministru predsjedniku Gautschu.

Ovaj predstavlja sebe i novoga ministra unutarnjih poslova i novoga upravitelja ministarstva pravosudja. Čim bijah imenovan, reče, dao sam se na pogovore sa predsjednici svih stranaka, da obnovim u velikom dielu staro znanstvo, i da razpravim s njimi stanje monarhije i ono što bi se imalo raditi. O političkom stanju neću nit govoriti — svim je poznato. Navesti ću samo što bi trebalo obaviti u najbližoj budućnosti, a zašto je nužno da kuća radi, nužno ne samo za monarhiju nego i za narode, ako se neće da trpi i ona i ovi. (Povladjivanje).

Da i njegova vlada hoće istinitu Austrijsku politiku, na prvom redu spora-zumak medju Njemci i Česi. Prema obim tim narodima stoji vlada podpuno nepri-strano. Stranke će dakako morati i izvan parlamenta raditi za sporazum i vlada će rado-lno pozdraviti svaki njihov odnosan korak. Ali pri tom neće ni vlada mirovati nego i ona će učiniti sa svojom strane svoju. Sazvati će čim prije sabor česki, pak i druge sabore, jer i ovi valja da koješta obave. Vlada biti će posve objektivna ne samo prema rečenim dvjema narodima nego i prema svi a drugim. Držati će se zakona po slovu i smislu. Čuvati će državnu auctoritetu. Veliku će brigu posvetiti gospodarskim pitanjima. U pogodbah sa Ugarsko-hrvatskom i stanimi državami nastojati će da budu čim koristnije za naše gospodarstvo i naš obrt. Dati će i u razpravu novelu obrtnoga reda i štiti čim više radišitvo. Ostala mnogobrojna pitanja ne nabraja, biti će zgode govoriti o njima kod razprave proračuna. Na svrsi mol: kuću u ime vlade i u ime domovine, da se dade na rad, dakake ozbiljan.

Iza toga govora, kojemu se je par puta povladjivalo, a nigdje protuslovi-lo, pročitalo se je podne-ke posve na kratko. Nitko nije zahtijevao doslovnoga čitanja.

Radikalni Čeh Choc predložio je otvorenje razprave o izjavi ministra predsjednika. Za taj predlog su glasovali samo njegovi malobrojni drugovi, neki Rusini i neki svenjemci, u svem možda devet njih. Već su svi sili razprava. Svaki bi rad da se što učini. To glasovanje je već uspjeh za Gautschu.

Sjednica je na to zaključena i uređena druga za 25. t. m.

Danas po podne imadu predsjednici Klubova skupne pogovore, da ustanove radni program i postupak u nekih pitanjih.

Kako se već iz tečajne knjeve sjednice vidi, nema stranke iole veće koja nebi htjela raditi, pače sve su za rad. Gausch je morao učiniti najbolji utisak na sve stranke, kad mu se nijedna ne protivi. T. kar utisak je morao učiniti naročito i na česki i na slovensko-hrvatski klub. Ova dva kluba bila su glavna, koja su tjerala posljednju godinu dana obstrukciju, koji su dakle bili u rizičnijoj oporbi proti Koerberu i njegovoj vladi. Iz razgovora sa novim ministrom predsjednikom imali su predstavnici tih klubova uvjeriti se, da on nije neprijateljski nadahnut prema českom, slovenskom i hrvatskom narodu, nego da je voljan i zadovoljiti njihovim opravdanim i zakonitim utemeljenim željama. Sad stoje oni sa oružjem „na počitak“. Njihovi Klubovi, na predlog klubskih eksekutivnih odbora, stvorili su odluke, koje to potvrđuju. Odlučili su namre, koji česki i hrvatsko-slovenski klub, da će se prema vladi držati rezervirano, da će čekati njezina djela, i pak prema djelima udesiti svoj postupak prema njoj. Odlučili su nadalje, da će uztegnuti svoje prešne, predloge; da će glasovati proti predlogu za otvorenje razprave o izjavi min.-predsjednika, (to su već učinili); da će glasovati proti možebitnim predlozima na imenično glasovanje u svrhu obstrukcije. I. Čes. i Hrvati-Slovenski skupno su odlučili, da će i o sad kao i o sad postupati zajednički, i medju sobom se podupirati.

Obćinski izbori u Puli.

U utorak u 3 sata po podne zaključeni su izbori za občinsko zastupstvo u Puli za sva tri tiela. Kako smo već javili, naša je stranka sudjelovala u svim trim tielima, te smo upravo sasvim zadovoljni sa uspjehom osobito u trećem tielu. U tom tielu hrvatska pučka stranka dobila je u svemu 641 glas, od kojih u samom gradu Puli 236. Obzirom na to što je naša stranka prvi put stupila u občinskim izborima u borbu sa vladajućom talijanskom kamorom, te obzirom na strahovanja, podmićivanje, nepošteno agitiranje, zavađanje našeg neukog vanjskog puka, te na zastrašivanje sa c. i k. mornaricom i na groženje sa gubitkom nješta u arsenalu — ne preterujemo, kad kažemo, da smo prezadovoljni sa uspjehom. Taj naš uspjeh priznaju nam i sami Talijani, jer su upravo poraženi u ovoj izbornoj borbi.

Velika zasluga radi tog uspjeha ide svakako naše svjestne Medulince, Ližnjance, Premanturce i Pomerce, koji svi većinom (osobito Medulinci) dadeše neustrašivo i slobodno svoje glasove za svoj rod. Evala im! O njima nakon izbora ovdanji dnevnik „Omnibus“ (list hrvatske stranke) pod naslovom „Živili — i sto putu živili“, piše ovo:

„Jučerašnji dan ostao će neizbrisiv u poviesti narodnih borba izmedju potlačenih nas Slavena u Istri i bezobzirnih, u biranju sredstava, Talijanah i njihovih uplivnih a nepozvanih c. k. pomagača. Jučerašnjim danom pokazali su naši ljutom dušmaninu da nam je dozlogrdio, da smo siti robskog jagma narinutih nam bezdušnika i izmećara svakog poštenja i morala.“

Živili naši Medulinci, Ližnjanci, Pomeri i Premanturci — sto puta živili! Jučer ste pokazali bezdušnicima, lopovima i otimačima tudjeg poštenja i javnog morala, pokazali ste propalim i podlim stvorovima i njihovim gladnim pomagačima i bezdušnim pokroviteljima, — pokazali ste odlučno i neustrašivo neoskrvne-

nu i čistu svijest hrvatsku. Vaša! Tako valja. Tako treba da se jednom svi pokažemo; tako treba da bezobzirno svagdje branimo i čuvamo pravo naše, pravo roda i jezika hrvatskoga.

Dvjestotine i osamdeset i dva glasa i srdaca ozvalo se je jučer jednoglasno za hrvatsku slavu pred talijanskom komisijom i nepozvanim nametnicima.

Evala Vam! Junački ste obranili Vaš pošten glas i čestit obraz! Kao što ste se Vi oduševljeno i razdragano srca vratili jučer Vašim kućama, tako i sva srca hrvatska kliču oduševljeno i razdragano: Da živi naš hrvatski rod!

I mi se pridružujemo ovoj hvali, koju zbitja zaslužuju. Zaližbože nemožemo to kazati o drugim selima, iz kojih mnogi ostadoše kod kuće ili pak se kao blago i mrcina prodaše svomju najgoremu neprijatelju Talijanu.

Perojci pak, žalostna im majka, sa svojim kapelanom Popovićem i onom nesnagom od deligata što se Ljubotina zove, svi izim četvorice, prodaše se Talijanima radje, nego li da idu sa svojom braćom. Stid te bilo pope!

U drugom tielu naša stranka nije službeno učestvovala, ali su ipak neki naši izbornici išli svojevrijedno glasovati i dali svoje glasove za kandidate, koje smo imali u trećem tielu. Evala i njima: tako treba, da svagdje pokažemo da smo živi.

O izboru u prvom tielu vadimo iz „Omnibusa“ doslovno ono što taj naš pobornik za hrvatske pravice piše u broju od jučer:

Grozan poraz Rizijske stranke i njezinih prijatelja.

Jučer 24. januara bio je za Pulu znameniti dan i posljedice od njega mogle bi brzo odjeknuti po cijeloj Istri.

Oni ljudi, koji su u ime Rizijske stranke i u ime činovnika vojne mornarice bili sklopili kompromis takov, da u trećem i drugom tielu ima predobiti Rizi i njegovi pristaše, a u prvom oni, koje hoće ono, nekoliko ljudi što su govorili u ime mornarice, propali su pri izboru. Nadvladala jih je koalicija civilnih činovnika.

Led je probijen. Stvoreno je jedno zastupstvo, koje se po našem sudu doduše neće dugo držati, možda niti konstituirati, ali propala je ujedno, i mi držimo, za dugo vremena svemogućnost Rizijske i onih, koji su ga ovdje podržavali.

Uspjeh jučerašnjeg izbora mora da je nemalen udarac i za kontu Rossetti upravitelja kotarskog poglavarstva, jer po našem sudu on je morao predviđati, kako bi stvar, koju je po svoj prilici branio, mogla slabo ispasti. Za hrvatsku pučku stranku jučerašnji izbor u prvom tielu vrlo je zanimiv. Nu daljji razvitak stvari očekujemo trezno i mirno, jer smo osvjedočeni, da dok se u Puli i u Istri nepočne ozbiljno računati i s našim narodom, (dole neće biti više u Puli onakovih zastupstva, kakova su bivala.

Mi imamo još jedno željezo u ognju. Za sada neka naš narod zahvali Bogu, da je izišlo ovako i neka se pripravlja za daljnje borbe. Ništa zato, ako naši pravci ovaj put nisu izabrani. I oni i narod učinili su svu svoju dužnost, a daljnji razvoj stvari potvrditi će, da je tako.

Talijanska kamorra je pokunjena, grozno, te krivi najviše nas Hrvate (ili kako ona veli: pancrante) radi svog poraza. Mi pak poručujemo kamorri i Talijanima, da će nas doskora još više kriviti. Pletit će ona i skupi platit sva ona nedjela i opasine, što je kroz godine i godine počinjala našem narodu i jeziku.

Dole pak budimo budni i koracnjemo napred kako smo počeli, pak je slava i pobjeda sigurno naša. — A vi svjestni hrvatski i ostali slavjanski izbornici uvijek nam: Živili!

Politički pregled.

U Puli 25. januara 1905.

Austro-Ugarska.

Prekjučer se je imalo obdržavati ministarsko vijeće, u kojem se je konačno ustanovilo izjavu vlade, što ju je ministar predsjednik barun Gautsch podnio u prvom sjednici carevinskog vijeća. Pošto se obćenito drži, da će carevinsko vijeće do Uskrsa biti sposobno za rad, pita se, kako će se urediti stranke, koje bijahu u posljednjem zasjedanju posve razrovane. Jedan njemački list piše, da će se više stranke složiti u jednu veliku poslovnu stranku, koja nebi bila ovisna od vlade. Poljački klub imao bi stupiti na čelo takove stranke. Predsjednik carevinskog vijeća grof Velter da će sazvati predstojnike velikih stranaka, sa kojima da će utanačiti poslovni program. Iz Beča dolazi ponovno glas, da će ministar predsjednik barun Gautsch preustrojiti svoje ministarstvo. U njegovo ministarstvo imao bi stupiti jedan Poljak kao ministar bogostvojenja i nastave, a kao ministar zemljak za Česku imao bi stupiti u ministarstvo predstojnik mladočeske kluba dr. Pacak.

Jučer bijaše prva sjednica carevinskog vijeća, nu dok ovo pišemo, nemamo jošje vijesti o toj sjednici. Nekom nestrpljivošću očekuje se program novog ministarstva, koje se je predstavilo preustrojeno carevinskom vijeću.

Poznatiji prvak njemačke liberalne stranke dr. Prade razpravlja u bečkih novinama o česko-njemačkom sporu. Što se tiče česko-uređivanja jezika, kaže, da kad bi uređivanje sve do trećeg priziva bilo česko, tad bi svi činovnici sve do ministara morali znati česki jezik. I najviše činovništvo bilo bi tada česko. Odatle slijedi — zaključuje on — da Niemci moraju nastojati, kako će prije, nego li se to provede, biti točno ustanovljene jezikovne granice sv. dole do českih obćina i da se podieli uprava obaju narodnostnih područja.

To provedenje čini se g. zastupniku tako teškim, da gubi nadu, da bi se ono moglo u kratko doba izvesti.

Poluvladini listovi bečke vlade pišu, da se u visokih krugovih očekuje, da se neće povesti opširne razprave o izjavi ministra predsjednika pošto će zastupnici imati dostatno prigoda, da se izjave o vladinom programu kod razprave o tržišnom proračunu.

U sadašnjem zasjedanju carevinskog vijeća razdijeljene su pojedine stranke kako slijedi: Poljaka imade 63, Mladočela 45, članova njemačke pučke stranke 44, konservativnih veleposjednika 30, njemačkih naprednjaka 28, članova središta 28, kršćanskih socijalista 26, članova slavenskog saveza 24, konservativnih českih veleposjednika 19, Talijana 18, Schönervaca 14, Wolfovaca 11, Rutenah 10, slovenskih liberalaca 6, českih arguraca 5, českih narodnih socijalista 5, Rumunja 5, poljske pučke stranke 4, njemačkih agraraca 4, središnje stranke 3, radikalnih Čeha 2, radikalni Poljak 1, divljaka 26, ukupno 421.

Obćenitoj želji stanovništva Dalmacije zadovoljila je konačno središnja vlada. Službeni list bečke vlade probio je dne 22. o. m. previšnje rješenje od 20. o. u., kojim se dosadašnji dalmatinski namjestnik barun Handel diže sa svojega mjesta i imenuje namjestnikom u Gornjoj Austriji, dočim se uprava dalmatinskog namjestništva povjerava namjestničkom savjetniku kod zemaljske vlade u Zadru Nikoli Nardelli-u. Istomu se ujedno podjeljuje naslov i značaj namjestničkog podpredsjednika. Barun Handel bio je imenovan dalmatinskim namjestnikom nakon umirovljenja baruna Davida dne 6. marta 1902. Njegova vlada nije dakle trajala ni pedpune tri godine. Njegovi prijatelji tvrde, da će Dalmacija očititi njegov odlazak, jer da je on bio u ove tri godine temeljito proučio želje i potrebe Dalmacije i da bi bio

tekar sada započeo provodjati svoj narodno-gospodarski program.

U hrvatskom saboru u Zagrebu vodi se ovaj par razprava o zemaljskom proračunu za god. 1905. Malobrojna i ne-složna opozicija kritizira, doduše oštro i temeljito zemaljsku upravu i djelovanje saborske većine koji kod kuće toli u peštanskom saboru, nu slabom se može nadati uspjehu pošto je sama razrovana i različitih težnja.

Rusija.

Sa rusko-japanskog ratista nema osobitih vijesti. Japanske čete zaposjele su sve utvrde u Port-Arturu. U Mandžuriji utvrđuju se koji Rusi toli Japanci, te čekaju jedan i drugi u svojih utvrdah. Do većih i ozbiljnih bitaka ne će doći dok nepusti velika studen, koja tamo vlada.

U Petrogradu došlo je ovih dana do krvavih okršaja izmedju strajkujućeg radništva i vojništva. Neprijatelji Rusije nastoje na sve načine koristiti se nepovoljnim stanjem u Rusiji. Slavenom protivne novine opisuju stanje u Rusiji najcrnjim bojama. Oni nevide tamo drago nego revoluciju, razbojstva i nasilja. Povod prvom sukobu u Petrogradu dali su radnici i njihovi tajni savjetnici u nedjelju na dan pravoslavlja trih kralja, kadno se je na ulici Nevi svedeno blagoslovilo rodu. Sliedećeg dana htjeli su radnici predati caru Nikoli u zimskoj palači neku molbu; ali im to vojništvo ne-dozvolilo. Da krvavog okršaja došlo je na različitim mjestih, jer se je radništvo svuda suprotstavljalo vojništvu. Radništvo u Petrogradu radi stalno pod uplivom izvanjskih neprijatelja Rusije, koji bi htjeli, da ju oslabe i da im ne bude u buduć pogibeljna, kao što je u istinu sada. Rusija će pregoleti i sadašnje svoje neprilike uzrkos tolikom naprezanju njezinih neprijatelja, koji splet-kare proti njoj gdje god mogu.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Fr. Dunke lindarska buljina da se je čapala pod laburu.
Jur. Ma da je s njom i bodulska kukavica.
Fr. A beramski krt?
Jur. On se je čapal na lac.
Fr. Skoda da niso prvo.

Fr. Jeli ti poznata ona: reci mi s kuu greš, pak ću ti reć da si?
Jur. Je, je i tu bi si moga zapametiti „šior Carleto“.
Fr. Pravo imaš.

Fr. Ca misliš Jurino, koliko su dobili prodanci iz naših sela za svoje glasov?
Jur. Ha, dobili su koliko su meritali.
Fr. Vero su malo meritali?
Jur. Aj su pijat tovarskega mesa i mižol plesnivega vina.
Fr. Preselo im jedno i drugo!
Jur. Amen Bo?

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar:

Konsumno društvo u šijanskoj ulici. (Zakasnilo radi izbornog gradiva.) —

Liepo ovo naše društvo, imalo je preislupšle nedeđe u družbinoj školi svoju III. glavnu skupštinu. Izim ono par zaprijeđenih, iskupili se svi članovi. Iza predsjednikova pozdrava i čitanja posljednjeg zapisnika, slijedio je obračun za god. 1904. Svi su članovi sa pozornosti slušali izvješće o prošlogodišnjem društvenom prometu, o dobitku i gubitku, te bilanci, što bje sve oduševljeno i jednoglasno prihvaćeno. Primljen je također odborov predlog, da se 4% od čistog dobitka podijeli, prema visini potroška članovima. To se članova ugodno dojmilo, tim više što se je znalo, uz kakovu skupocu se je moralo naručivati robu, a izdavati ju uz malen ili nikakav dobitak. Pošto su dva člana odbora dobrovoljno odstupila, izabralo se mjesto njih Jakova Pavesića i Josipa Demarka, mlađe sile, koje se već u taj posao razumiju, a i zastupali već kao zamjenici razne odbornike. U mozebitnim predlozima čulo se raznih savjeta i preporuka glede izbora i nabave robe, a te će odbor u potrebi uzeti u obzir. I tako se u bratskoj slozi i miru zaključila ova skupština.

Kako se je uzorno poslovanje odborovo ugodno dojmilo svih članova a i dalje razglasilo, dokazom je i to, što je već slijedećeg dana pristupilo društvu 10 novih članova.

A i mi čestitamo odboru na lijepom uspjehu, preporučujući mu, da i unapried uz nastoji oko razcvata i napredka društvenog, te ako moguće, da svoje poslovanje poveća i raširi.

Što sve ne čine Talijani da nam naškode.

Po receptu »osar tutto« koga su proglasili u Istri, Talijanci nisu mirovali i sada prigodom obćinskih izbora u Puli. Sriedu u jutro uhvatio netko između tih »poštenjakova« postolara Tomašića i dao mu jedan tuđi poziv za izbore sa listićem naših kandidata, rekav mu da ide kao Hrvat glasovati za Hrvate. Jadnan čovjek, nevješt a i nenačan u tim stvarima ode u dvoranu i preda glasovnicu. Čim je stupio pred izbornu komisiju, zavieć netko iz obćinstva — možda baš onaj koji mu je dao — da se on zove Tomašić. Naravski komisija ga uhvatila i pridržala dok ga uzela na zapisnik i ispitala i nakon toga odustila.

Pa da ovo nisu lopovštine, koje prekorajuju granice pristojnih ljudi, a kojima se hoće samo da naškodi hrvatskoj stranci. Sramite se ništarije!

Perojski prodanci. Posvojem starom običaju izdali su i povodom ovih izbora za obćinu Pulu, stanovnici sela Peroj, sve sami pravoslavni, ili kako se oni vole nazivati Srbima, našu narodnu stranku, pridruživ se izdajnički svojim i našim tlačiteljima, puljskim Talijanom. Do pred samu izbore mišlilo se je, da će ih bar nešto glasovati s hrvatskom pučkom strankom, kojoj pripadaju po krvi i jeziku, ali se naši ljuto prevarili, jer su ti nesretnjaci sa svojim mladim popom svi glasovali protiv svojih krvi — a za Talijane. Zalostna vam majka tužni prodanci. Ne čudimo se toliko Vam neukim i zapuštenim, ali što da računamo o Vašem svesteniku, koji bi morao znati što je narodna izdaja i da je prošeno lupežu i razbojniku — samo nije izdajci.

Odjek Puljskih izbora u Istri. Uspjeh kog je naša hrvatska pučka stranka postigla u Puli prigodom obć izbora, naišlo je na oduševljenje u srcima svih naših a na zažđenje naših protivnika. Znamo također stalno — da Talijanci po Istri radi ovog našeg uspjeha izgubili vjeru u svoje kapurine orjide. — Između ostalih pismenih priznanja, do našamo dva brzojavna pozdrava, kojima se narodaše uspjehu hrv. pučke stranke:

Kastav: Na uspjehnoj junačkoj borbi najsrdačnije čestitamo, kličući: još hrvatska stvar nije propala. Živili svi naši. U imenu kastavštine: Jelusić, načelnik.

Pazin: Dičnomu vodji, vjestimim izbornicima, čestitaju na sjajnom uspjehu kličući: gromovni Živili! Braća Pazinci.

Sam sebe tuče.

Svet-Vincent 16. I. U Svet. Vincentu (tako valja da pišemo svi) obdržavalo je danas obćinsko zastupstvo svoju sjednicu. Između inih točaka dnevnoga reda, postavilo je »šjor Biba« i točku: Izjava obćinskog zastupstva o podučavanju hrvatskog jezika na ovdješnjoj pučkoj školi. Poznato bit će čitateljima tog uglednog lista da se narod izjavio pred nekoliko dana komisiji jedino za »hrv. nastavni jezik«. Taj jednoglasni zahtjev naroda nije mogao umiriti nemirnu talijansku dušu našeg načelnika, koji se rodio od hrvatskih roditelja u priprostoj puzemulji u Bibićima. Mišlio je obćinsko će zastupstvo biti ipak drugog minjenja. Ali pri tom nije pomoglo nagovaranje, prijetnje nit lukavi predlog zastupnika Vorana, za koji je glasovalo samo 6 zastupnika, nego je bio sa ostalimi glasovi prihvaćen predlog Martina Perkovića, kojim se zahtjeva hrvatski nastavni jezik za drugi razred pučke škole u gradu. To je za »šjor Bibu« velika zašauica, koju i zaslužuje, jer ju je sam tražio, pa zato je bila umjestna njegova izjava na toj sjednici, kojom je rekao: la mja ora è sonata. Da, takovom čovjeku treba da odzvojni, koji radi protiv volji naroda.

Nuzgredno preporučam našoj puljskoj gospodi, dobro poznatog malog Mikulu Peršića iz Kranjčića, da ga podučie kojom narodu pripada. Jer mi srce plakalo kad sam ga vidio glasovati za talijansku školu, dočim su mnogi zastupnici, kojim su kosti i mozag u talijanskim sakah, ipak glasovali po svojoj savjesti. Ovomu, siroti Mikulu taj način postupanja možda nosi materijalne koristi, jer on za tim i ide. Srami se izrode!

Na toj su sjednici bili izabrani i članovi komisije za reklame proti sastavu izbornih listina. Izabran je jedan građjan i tri seljaka.

Gradskim »trubilom« ili sviračem odlučena je sa jednim glasom većine potpora od K 200. — Nije tu puno zamjeriti našim ljudem, jer kažu »Ča je lipo je lipo, pa Boga«, akoprem moram izjaviti, da ih ja nebi rado čuti nit vidjeti. I taj je predlog prodro jedino lukavšću »šjor Biba«, koji posve dobro znae čovjeku »dati intendit«.

Iz svega navedenoga moram ipak zaključiti, da na Svet Vincentšini sviče zora boljih dana.

Veliki ples Sokola u Puli. Članovima Prvog istarskog Sokola, prijateljima istog i rodoljubima u Puli i oklici, javljamo, da će veliki ples biti u subotu dne 4. februara i to u velikoj dvorani Hotela »Belvedere«. Dakle pripravi se!

Plesni vjenčić u Sokolu.

U subotu na večer priredio je plesni odbor prvog istarskog Sokola najavljeni plesni vjenčić. Sama zabava je uspjela vrlo krasno, te se je živo plesalo i ugodno zabavljalo sve do tri sata poslie ponoći. Sam ples nije bio onako brojno posjećen kao što bi morao biti. Pokuditi moramo one mnogobrojne mladiće i člane nove Sokola, koji su išli zabavljati se radje drugdje nego li na ovaj ples. — Ispričavaju se nekoji da nisu znali za ovu zabavu, jer da odbor nije šiljao pozive poštom već samo podielio je u društvu među nekoje. Čini nam se da je ovo samo puka isprika i ništa drugo, te želimo da se ovo više ne opetuje, jer njim nimalo ne služi na cast.

Konsumno društvo u Premanturu obdržavalo je u sjeđelju dne 29. tek. mj. svoju redovitu godišnju glavnu skupštinu u kući br. 12. g. Martina Mikoviločica. Članovi se umoljavaju da mnogohrojno dodju na skupštinu i vide napredak društva.

Lošinjski kotar:

Nerezine, početkom 1905. (Laćaju se zađnjeg sredstva) Dne 31. XII. 1904. imalo je naše obćinsko zastupstvo veoma burnu sjednicu, koja je trajala preko 5 sati. Tu se govorilo i govorilo... Među ostalim prihvatilo je naše obć. zastupstvo i slijedeća dva zaključka. — 1. Razpisano je natječaj na obćinskog strožara sa go-

dšnjom plaćom od 500 K i s nekim dr. datcima. 2. Prihvatilo je i ovaj zaključak: Imade se na račun podobne nerezinske sugraditi kuća za stan učiteljima; u tu kuću smjestiti će se istodobno i »dječini vrtić« (asilo infantile). Za to će obćina podignuti 10.000 K. Interesi će se izplaćivati od onih novaca što se sada daje učiteljima za stanarinu (oko 500 K). Dobra i pametna oba zaključka, osobito onaj prvi, jer da kod nas nije kućni odgoj u mnogim obiteljima zanemaren, to se niti može niti smije niekati. Da se tomu doskoci, prihvatilo je obć. zastupstvo oba zaključka. — »tako bi se bar činilo na prvi pogled. Ali nije tomu ta-o! Samo je prvi u tom smislu, dok je drugi čisto tendenciozan: njime se hoće, da iznarodjuje našu djecu; to će im biti pripomoćno sredstvo! Tako! Da pokriju tu tendenciju rekoše, da će to biti kuća za stan učitelja, jer da se za to velike svote izdaju. I mi preporučujemo sjeđnju, ali »racio«-alnu! Školski zakon kaže i kao minimum odredjuje za svakoga učitelja 3 sobe i nuzgredne prostorije. Dakle već sada 9 soba (imademo 3 učitelja, a skoro i četvrtog). Može li se tim novcem sagrađiti takva kuća? A u njoj još i prostorije za »asilo infantile«! — He hrvatska škola, koja tako krasno uspijeva i godimice brojem raste, trn Vam je u peti. — Je li! He — znamo, ali znamo i to, da u Austriji imade vrednost još g. 19. državnog temeljnoga zakona. Rapočani.

Voloski kotar:

Lovran ili Laurana. Naši će se čitatelji jošie sjeđati kako je onomadno kotarsko poglavarstvo u Voloskom zabranilo obćinskom glavarstvu u Lovranu rabiti skovani naziv »Laurana« mjesto »Lovran«. Obć. glavarstvo u Lovranu uložilo je utok na namjestništvo u Trstu proti toj zabrani. Ali bijaše loše sreće, jer je namjestništvo utok odbilo i zabranu kotarskoga poglavarstva u Voloskom potvrdilo. Talijansko glavarstvo obćine Lovran uteklo se je — kako javljaju tršćanskom »Zidovčiću« — ministarstvu unutarnjih posala proti namjestničkoj naredbi.

Očekujemo od državnih oblasti, da neće dozvoliti, da se ovako na lahku ruku mienjaju u Istri imena gradova, sela i selaca, kao što to čine u novije doba ugrija talijanske glave Istre. I sami pametniji obćinari lovranski morali bi podučiti svoje novo-pećene da se njihov gradic zove od davne davnine Lovran, talijanski Lovrana, a nikako Laurana. Neka pitaju svoje najstarije ljude, da li su ikada čuli, da je tko nazvao Lovran »Laurana«-om. (Šeta što o tom šute naši nekadanji barbe Tončići, stari Tonići, Končići itd. Op. slag.)

Sokol u Voloskom-Opatiji: obdržavati će u subotu dne 28. t. mj. u 8 sati na večer u restauraciji »Liburnije« u Voloskom (Narodni dom) svoju redovitu godišnju glavnu skupštinu sa slijedećim dnevnim redom: 1). Čitanje zapisnika posljednje glavne skupštine; 2). izvješće tajnika; 3). izvješće blagajnika; 4). izvješće revizora računa; 5). absolutorij starog upravnika za god. 1904.; 6). izbor novog upravnika; 7). mozebitni predlozi. — Umoljavaju se svi članovi da na ovu skupštinu dodju.

U jednoj od svojih posljednjih obćorskih sjednica zaključilo je upravno vijeće društva »Sokol« u Voloskom-Opatiji, da će u korist društva prirediti dne 19. veljače o. g. svoj prvi »Sokolski ples«.

Premještenje. Pišu nam iz Kastva, da je veleč. g. Ivan Ev. Vrabec, kapelan u Kastvu, »dje se nalazi« već 12 godina, u premješten kao župeupravitelj u Vepirine. Veseli nas s jedne strane to njegovo prostomučje, no s druge strane žalimo, što gubimo vrlo svetčenika i dobrog drugu. — Tako ga Kastavštini ne pozna, uvijek onako pripravana, hitra i obćenito obljubjenoga? Žalimo što nas zapušta, jer će to očutiti i crkvena uprava i škola i du-

gobrižništvo, a Vepirincima možemo jednako čestitati, da će dobiti vrednog pastira, izvrnog rođoljuba i prijatelja puka. Na odlazku kličemo mu: bjeo sretno! Uvjereni jemo, da nećete zaboraviti Kastavštine, možemo reći Vaše druge domovine, a u novom prebivalištu znati ćete stalno kao i dosad kod nas, steći privrženost i ljubav našeg naroda. Živio!

Pazinski kotar:

Iz Pazina pišu nam 10. o. mj. Neznamo »vrednice«, jer li nedar ili zloča nekog »činovnička« na ovdješnjoj pošti, što nekoji od nas nedobivamo redovito novina, pisma i t. d. Meni je n. pr. ovih dana donijela osoba moje družine dopisnicu iz jednog dućana dočim dižem sam pisma, novine itd. Poslije podne istog dana našao sam na pošti među ostalim dopisnicu, koja je tamo ležala od 25. decembra 1904. pak sve do 13. jenera 1905. Činovnik, koji mi ju je predao rekao je sam, da je ondje puno vremena ležala. Da je stvar od važnosti mogao bi čovjek imati neprilika.

Mi nekrivimo nikoga, jer neznamo, koji za to odgovara, ali želimo, da se to neopetuje više, jer nije na korist stranaka niti na čast javnih ureda.

Vjenčali se. Iz Pićna javljaju nam, da se je tamo vjenčao dne 18. o. mj. g. Janko Nežić, sudbeni činovnik u Rovinju, sin velezaslužnog umirovljenog nadučitelja Nežića, sa dražestnom gospođicom Tončićom Kurelić, vrednom kćerkom rođoljubive Kurelićeva obitelji iz Pićna. Čestitamo srdačno novovjenčanima i njihovim vrednim obiteljima!

Djačko pripomoćno društvo u Pazinu. Primili smo sa zahvalnošću peti godišnji izvještaj ovog rođoljubnog društva za društvenu godinu 1903.—1904. Pod dojmom teške zabrinutosti — čtamo u toj knjižici — podjeljujemo našim prijateljima ovaj kratki izvještaj o društvenom životanju u minulou upravnoj godini, »uz živu molbu, da ga ne prime tek na znanje, nego i na shodno razmišljenje«. Novih članova među utemeljiteljima prijavilo se je samo tri, a među redovitim 13, tako da broj utemeljitelja iznaša ukupno 137, a redovitih 170. Prihod članarine i darova iznašao je ukupno 15.311-59 K, prema g. 1902.—3. 1862-97 K više. Ako se urači da od ovoga iznosa veći dio spada na Družbu sv. Cirila i Metoda (4000 K) na Istru (8739-89 K), Hrvatsku (1277-53 K), Trst i okolice (959-54 K), dočim na ine krajeve samo 334-63 K, to moramo žalibože konstatovati, da su braća u Dalmaciji i drugim krajevima zaboravili na veliku važnost ovog društva po razvitak narodne stvari u Istri. U Istri, gdje je elementarna obuka u jeziku onog življa svedena na zadnje grane nepravilno-ti, i gdje osim gimnazije u Pazinu nema drugog srednjega zavoda. Društvene podpore je uživalo tekom lanjske školske godine 115 djece sa ukupno K 16024-54, a za nabavu učećnih knjiga siromašnim djacima potrošeno je K 1153-17, dakle ukupno za skoro dvie tisuće kruna više od primitka! U petogodištu obstanka izdalo je društvo za podpore i nabavu knjiga 71.384-68 K. Društvena imovina snizila se je od K 14.782-22 na K 11.886-27.

Osim ovog društva postoji u Pazinu ustanova »Djački dom«, koja je s prvim užko svezana. Njegova je svrha — kako je poznato — da se u Pazinu osnuje djački internat, u kojem bi osobito našli zaklona siromašniji djaci. Prinos darova, članarine i zapisa za »Djački dom« iznosi K 34.775-77. Taj odziv — piše se u izvještaju — u drugim prilikama i odnosjima bi naš mogao razveseliti i zadovoljiti, ali u tezkom položaju, u kojem »dandanas nalazi naš puk u Istri i obzirom na prieku i neodklonivu nuždu namjeravane ustanove, te na njezinu svetlost i plemenitost, priznajemo, da smo si očekivali ljepšeg i izdašnjeg uspjeha.«

Preporučamo dakle najživljijoj pažnji našeg občinstva ova dva društva, o kojima u mnogom pogledu ovisi razvitak hrvatske narodne stvari u Istri.

Porečki kotar:

Iz Poreča pišu nam: Zi buduće novačenje vršiti će se u ovom občinskom uredu vučenja srećaka ili listića za one mladiće, koji su rođeni god. 1884. i koji dolaze na novačenje god. 1905. dne 6. februara o. g. u 10 sati u jutro za čitav porečki kotar. — K vucitbi listića pozvani su svi mladići prvog razreda.

Gradnja pučke škole u Žlandaju. Na javnoj dražbi obdržavanoj na občinskom uredu u Poreču prošloga čedna preuzeo je gradnju pučke škole i s njom spojene oružničke kasarne zidarski majstor Nikola Šandri za K 26.939. Gradnja ta bijaše procijenjena na 27.000 K.

Koparski kotar:

Dragučanski talijanaši kažnjeni. Mjeseca oktobra izazivali su dragučski talijanaši Frane Zanelli, Andjeo Gržina i Josip Gržinić pjevajući pogrdne pjesme po Hrvatima. Prisutni Hrvati prigovoriše talijanskim smutljivcem, koji pograbiše za čaše, staklenice, svjetiljke itd. te navaliliše na Hrvate i raniše nekoje. Ti širitelji talijanske kulture u Draguču sjedili su prošloga čedna na obitušeničkoj klopi na okružnom sudu u Rovinju. Sud je osudio Zanelli i Gržinića na 5 mjesecnu tešku zatvor, a rješio je od obituzbe Gržinu.

Nova podružnica „Družbe Sv. Cirila i Metoda“ u Velom Mlani. I mi uvidjemo, otkuda nas led bija, otkuda li sunce grije. Među nama porodila se hvaljevrična misao, da ustrojimo podružnicu velezaslužne „Družbe Sv. C. i M.“ Uložimo molbu i stiglih noma povoljno rješenje. Prva plavna godišnja skupština obdržavati će se dne 29. t. mj. u 3 sata poslije podne u kući gosp. Ivan-Antona Jaka kbr. 11 sa običnim dnevnim redom i plesom, na koju se najuljudnije pozivlje što više narodnih prijatelja. Mlunac.

Razne primorske vesti.

Za Družbu sv. Cirila i Metoda. Preko riečkog „Novog Lista“ sabralo se kroz 1904. godinu 4030 K 68 šilira za Družbu sv. Cirila i Metoda za Istru. Isti list preporučuje svojim čitateljima da ove godine prinosi budo nešto obilnije nego li prošle godine primjećuje ovo: „U obće se ove godine kod javnih primosa kroz novine opaža neki mali zastoj. A to ni pošto ne smije da bude, ako hoćemo, da naša zaslužna Družba uznogne odgovoriti velikim zadacima, koje je poduzela upravo računajući na obilnu podporu naroda. Ta joj podpora ne smije uzmanjati.“

Tomu dodaje naš vriedni drug ovdašnji „Omnibus“:

Mi pak upozorujemo naše občinstvo, da se ugledaju na Talijanaše, koliko su oni samo kroz „Piccolo“ dali za „Legu Nazionale“. Kroz ovaj list samo sabralo je za „Legu“ preko 100.000 K, a gdje su drugi zapisi, druge novine, koji su morali barem isto toliko skupiti.

Govoriti pak o plemenitoj svrhi družbe prenja zloglasnoj „Legi“, jest suvišno, to mora svaki Hrvat da zna i na umu drži i prema tomu svatko da svoj dar družbi doprinese. Kad bi svaki Hrvat po svim krajevima razkomadane nam domovine doprineo samo jednu krunu na godinu, lahko će svatko proračunati koliko bi stolina hiljada kruna na godinu unišlo u Družbinu blagajnu i kolike bi mogla Družba dobra učiniti hrvatskoj dječici u Istri, a po tom cijeloj Hrvatskoj domovini. A promislino li, da jedna kruna jest jedan novčić (2 pare) na tjedan, tad dolazimo do uvjerenja, da bi toliko mogao svaki Hrvat i Hrvatica žrtvovati. Ne bi li se moglo u tom smislu provesti agitaciju i ustrojiti kakovu organizaciju po svim krajevima Hrvatske? Ovomu bismo mi dodali jošte jedan

zjelju: Više puta sakupi se za našu „Družbu“ koja svotica u jednom ili drugom prijateljskom sastanku u Istri, pa se to objavi putem hrvatskih novina izvan Istre. Mi ne bismo imali ništa proti tomu, jer našoj plemenitoj „Družbi“ je naposljed sve jedno, da li se to objavi u jednom ili drugom listu, samo da se njoj priteče na pomoć što obilatilijom podporom. Nu mi istrani-Hrvati nastojmo, da i sami što više moguće doprinesemo u tu plemenitu svrhu, jer se napokon tiče ponajviše naše kože. Radi toga bi valjalo, da se i u naših listovih objavi sve, što se u Istri za „Družbu“ sakupi, da se tako uznogne pred braćom izvan Istre pokazati, da činimo i mi na obranu i spas naše dječice sve što nam je moguće.

Toliko bez zamjere bilo napram komu u plemenitim nastojanju, na korist naše „Družbe“ valja da se svi natječemo.

Iz e. k. zem. školskoga vjeća za Istru. U posljednjoj sjednici e. k. zem. školskog vjeća za Istru stvoreni bijahu sljedeći zaključci. Učitelj na talijanskoj gimnaziji u Kopru g. C. Osti bijaše stalno namješten sa naslovom profesora. Na predlog zem. odbora imenovani bijahu g. Fr. Giorda učiteljem III. reda u Izuli, g. Okt. Haračić vjeroučiteljem na pučkoj školi u Malom Lošinj, g. J. Angela Slavec učiteljem II. reda u Podgradu, g. J. J. Šepić, podučiteljem u Kastvu, g. Joakim Tončić nadučiteljem II. reda u Lanišću, g. Nikola Pergan učiteljem III. reda u Lovranu, g. Hinko Jelusić učiteljem III. reda u Kastvu.

Zaključeno je nadalje predložiti ministarstvu nauke i bogoštovlja, da podijeli pravo javnosti za škol. godinu 1904./1905. realnoj gimnaziji u Pazinu.

Glede pouke u vjeronauku na talijanskom odelu javne pučke škole na Unijah i na „Leginjoj“ školi u sv. Jakovu kod Nerezinah zaključeno je ponovno pisati biskupskom ordinarijatu u Krku, da se vjeronauk mora podučavati u obim školama u talijanskom kao naukovnom jeziku.

Mjesto sudbenoga sluga izpražnjeno je i raspisano na e. k. kotarskom sudu u Voloskom. Molbe valja predložiti predsjedništvu e. k. zemaljskog suda u Trstu do 20. februara 1905.

Stanovništvo grada Trsta. Dne 31. decembra 1904. brojilo je stanovništvo grada Trsta 191.403 duša.

Novi kapetani i podkapetani trgovačke mornarice. Kod pomorske vlade u Trstu položilo ovih dana izpit kapetana trgovačke mornarice duge plovitbe g. Josip g. Gerolimich iz Malog Lošinja, Frane Grgurina iz Kastva, Antun Jadrašić iz M. Lošinja, Nikola Jovanović iz Kotora, Luka Krstelj iz Pučišća, Josip Leva iz M. Lošinja, Lucijan Poli iz Trsta, Ivan Pripi iz Revelbacha, Nikola Ticina iz Zadra, Dinko Tončić iz Zadra, Frane Vrabčić iz Wallana i Petar Car iz M. Lošinja.

Izpit podkapetana položilo g. Hinko Ragusin iz V. Lošinja, Rikard H. Sedlmayer iz Plana, Ivan Stuk iz Orebića, Robert Šulentić iz Kotora.

Pojačanje posade. Iz listina doznajemo, da će biti sadašnja vojnička posada u Trstu pojačana jednim lovačkim bataljunom i to broj 20, koji se sada nalazi u Jubenburgu i koji se sastoji većinom od slovenskih i hrvatskih vojnika iz Kranjske i našega Primorja.

Nadalje inače bi biti pojačane i druge posade u našem Primorju, osobito na austrijsko-talijanskoj granici. Nedavno smo čitali da popravljaju tvrđave na austrijsko-talijanskoj granici u južnom Tirolu i da će tam- sagrađiti više novih tvrđava.

Iz Inomosta javljaju bečkim listovima, da će biti posade u južnom Tirolu na proljeće znatno pojačane te da se u tu svrhu već sadu pripravljaju stanovi za veće mnoštvo vojničstva. Listovi tumače na razne načine ta pojačanja, popravke i gradnju tvrđava na austrijsko-talijanskih granicah ali većina njih drže, da se tu mjere naše

vojne uprave naperene proti irredentizmu u proti Italiji.

Bilo jedno ili drugo, jedno stoji t. j. da vojna uprava Austro-Ugarske nevjeruje u vjekovjetno trajanje mira i saveza sa Italijom.

Cirilo-Metodijske šibice.

Kako čitamo u zagrebačkih novinah ovih dana je podpisan ugovor između družbe sv. Cirila i Metoda i osječke tvornice šibica A. Reissnera, odnosno između odsjeka gornje družbe pod imenom „Cirilo-Metodijski zidari“ i imenovane tvrdke glede prodavanja šibica, uz popust za škole družbe sv. Cirila i Metoda. Prvobitno je takav ugovor utanačen između družbe sv. Cirila i Metoda i bečke tvornice šibica Fürth, s kojom družbu veže ugovor još koju godinu, pa nije mogla z. sada ugovora ni prekidati ni novoga stvarati. Zato j- mjesto družbe to učinio odsjek „Cirilo-metodijskih zidara“. Kraj svega popusta družbi imala je Fürthova tvornica šibica još uvijek liep dohodak od tih šibica, a taj je dohodak išao iz Hrvatske u tudjinu. Sada je barem novim ugovorom postignuto to, da će tu korist vući domaće poduzeće u Osijeku, koje zaposluje oko 400 domaćih radnika. Tvornica A. Reissnera započeti će odmah s izradjivanjem Cirilo-metodijskih šibica, pa će u hvale vriednom nastojanju naše „Cirilo-metodijske zidare“ bez sumnje izdašno podupirati svi naši slojevi.

Narodni biljeg na prodaji.

Narodni biljezi u korist družbe sv. Cirila i Metoda za Istru prodaju se u Puli kod g. Stihovića (Istar. Posujilnica) g. Jelusića, ravn. učitelja družbine škole u Šijani i u trafiki Pavletić, via Barbacani. Svaki biljeg stoji 2 pare. Preporučujemo našim rođoljubima da obilno svagdje upotrebljuju ove biljege.

Guida generale di Pola e guida amministrativa e commerciale dell'Istria per l'anno 1905. Pod ovim naslovom izdala je nakladna tvrdka Mora & Ci. u Trstu vodič i putokaz po gradu Puli i Istri. Ova Guida je uređjena veoma praktično, jer u njoj će svatko po najnovijim podatcima naći sve što zanima bilo trgovca, činovnika, svećenika, posjednika i obrtnika. U njoj su naznačene po alfabetskom redu sve oblasti državne, pokrajinske i občinske, privatni uredi i društva, gostione, trgovine, obrti i sva razna poduzeća u Puli i Istri, sa točnim imenima pročelnika i pomoćnika kod svih oblasti i društava itd.

Ova knjiga će dobro doći svakomu, te se osobito preporučuje sama od sebe radi praktičnog rasporeda, tako da može u njoj svatko odmah naći, što želi, da sazna.

Knjiga se prodaje uz cianu od 3 K u Puli kod g. C. Mahler (knjižara Schrinner), glavnog zastupnika tvrdke Mora & Ci. za Polu i Istru, kao što i u svim glavnijim knjižarama.

Glavna skupština „Edinosti“.

Dne 29. o. mj. u 4 sata po podne imati će političko društvo „Edinost“ u Trstu izvanrednu skupštinu na kojoj će se izabrati novi društveni odbor i razpravljati o slovenskom sveučilištu.

Čisti prihod koncerta priredjenoga dne 7. siječnja u Zagrebu u korist Družbe.

Iz posve pouzdanoga izvora saznajemo, da čisti prihod koncerta što ga je priredio Cirilo-Metodski klub u Zagrebu prve subote ove godine prelazi 4000 kruna. Po malo još šlogod dolazi, pak će Družba dobiti od koncerta preko 4000 kruna. To je liepa

svota, ako se pomisli, da se je ono doba živo radilo za jedan koncert pod pokroviteljstvom presvjetle banice, pak da su se visoka i bogatija gospoda pridružila za taj koncert, i da su k koncertu Družbe došli poglavito samo pripadnici tako zvanoga gradjanskoga srednjega i nižega staleža, staleža koji odkida od nstiju da dade darak za spas Istre. — Za Zagrebom povelu se je prvo, kako od drugod saznajemo, Volosko, gdje se je u nedjelju priredila zabava u korist Družbe. Stalno će to učiniti u čim kraćem roku i druga mjesta širom hrvatskih pokrajina.

Sastanak hrvatskih biskupa u Rimu.

U hrvatskih listovih čitamo, da će se poslije uskrsa sastati biskupi iz Hrvatske i Dalmacije u Rimu, da konačno urede sa sv. Stolicom pitanje glagoljice i ono zavoda sv. Jerolima.

Razni prinosi:

Dječkom pripomoćnom društvu u Pazinu prispjeli su tekom mjeseca novembra sljedeći prinosi:

Darovi:
Fran Matejčić, Trst . . . . . K 40—
Elinar Antun, dekan, Kastav, sabranih od g. svećenika prigodom smrti blagopok. Mije Laginje, bivšeg dekana u Kastvu, 130—
Hrvatska slav. zem. hipot. banka Zagreb . . . . . 100—
Ivan Vidović, kanonik, Šibenik . . . 5—
Pevsko brašno društvo „Sloboda“ kod sv. Antuna blizu Kopra čisti dobitak od priredjene zabave . 5—
Sabrano na Martinju u Bermu . . 23—
Matejčić Antun, Pazin, za licitiranu jabuku 204
Mandić Matko sabranih u Kopru prigodom dvadesetpet godišnjice učiteljvanja g. Valentica . . . 8—
Gauden. Sokolić, — Nerezine sakupio na večeri prigodom blagoslova nove trg. kuće 1220
Šepuka Josip, gostioničar, Pazin, sakupio među prijateljima Garbas, Čap, Gasparac i Svak iz Hrvatske . . . . . 5—
Franjo Baf, nadučitelj, Tinjan, da počasti uspomenu pok. oca . . . 20—
Plemenitim darovateljem svesrdno se zahvaljuje O d b o r

Oglas natječaja.

Uslied zaključka občinskoga zastupstva od 12. siječnja 1905., raspisuje se ovime natječaj na mjesto tajnika ove občine sa godišnjom plaćom od 1000 kruna, koja će se izplaćivati u postecipatnih mjesečnih obrocih iz ovdešnje občinske blagajne.

Natjecatelji imaju se dokazati sa podpunom praksom u občinskim, odnosno kancelarijskim i blagajničkim poslovima.

Od molitelja se traži podpuno poznavanje hrvatskog, a po mogućnosti i talijanskog jezika. Molbe se imaju podnesti na podpisano do 5. veljače 1905.

Občinsko glavarstvo Baška.

Načelnik:

Matejčić.

Javna zahvala.

Svima, koji našu nezaboravnu kćerku, odnosno sestru i šurjakinju

AMALIJU LAH

odpratiše do hladnog groba, okitiše ožar viencima, a nama bar donjele ublažiše tešku bol — izrazujemo ovime najsrdačniju hvalu.

P U L A, 26. jasnara 1905.

Tugujuća obitelj.

